

Høj sommerekskursion til Bornholm

Den 5. august til 8. august 2004

Indholdsfortegnelse**Side****Torsdag den 05/8.04**

2

Fredag den 06/08

Bobbeå

2

Storfos

3

Hammershus

4

Jons Kapel

8

Hellig Peder

9

Rutsker Kirke

9

Splidsgård

9

Aftentur

10

Lørdag den 07/08

Kåsegård

12

Dyndeby kær

13

Dueodde

14

"Ekkodalen"

15

Åremyre

17

Aftentur fra havnen mod Melsted

18

Søndag den 08/08

Bastamose

20

Kohullet

22

Sose Odde

23

Kroggårdsløkken

23

Blykobbe plantage

24

Torsdag den 05/08.04

Hentede Dagmar, Inge Lise og Åse på den centrale Hvidovre station kl. 13, det var dejligt vejr. Vi kørte mod Sverige, og vel over Øresundsbroen kørte vi ind på informationscenteret Skåne-gården, men der var nu intet at komme efter. Vi kørte så af margerit-ruten forbi Bunkeflo Strand – Tygelsjön – Vellinge – Höllviken – Trelleborg og fulgte så kystvejen til Ystad, men undervejs holdt vi en pause i Smygehuk. Det var meget tåget, så der var nul udsigt, jeg fik en kop te, de andre en lille klemme.

Der var kun nogle få biler foran os ved færgen, men det tog en evighed før vi kom igennem til venteplassen, de var mere end langsomme. På færgen mødte vi flere af medkursisterne. Kørte fra Rønne over Østerlars til Gudhjem. Måtte først to gange gennem byen før vi fandt en parkering, så vi kunne blive indskrevet og få betalt leje af sengetøj.

Gik derefter op til Terns Hotel, hvor vi fik vores værelses nummer og nøgler af Ole. Derefter kørte jeg en ekstra tud ud af og ind i Gudhjem, og jeg fik parkeret lidt tættere på vandrehjemmet, så vi ikke skulle slæbe så langt med al vores bagage.

Vi spiste sammen med de andre deltagere kl. 19 nede på vandrehjemmets restaurant, hvor vores mad var bestilt til hele kurset. Det var et dejligt gensyn med gamle bekendte og et goddag til dem vi ikke kendte, det lovede godt, de så alle sammen tiltalende ud. Vi fik salat og lasagne og til dessert en isspind. Peter og Ole gennemgik programmet for kurset. Efter maden gik vi en lille aftenetur ned til havnen, hvor vi så

Klippe-Skræppe

Rumex bryhnii

Kruset Skræppe

Rumex crispus

Derefter gik vi tilbage til Terns hotel, hvor vi sad og hyggede os med rødvin i haven, indtil det var tid til at komme på langs.

Fredag den 06/08

Dagmar og jeg startede ligesom mange andre, med at gå en lille tur ned til havnen, hvor vi sad og nød solskinnet over klipperne og vandet, inden vi skulle have morgenmad og smøre vores madpakker. Kl. 9 mødtes vi nede på havnen, hvor dem uden bil blev fordelt i de forskellige biler. Første stop var Bobbe å. Vi kørte fra Gudhjem ad landevejen mod Tejn (Allinge), hvor vi mødtes med flere fra Bornholm, bl.a. to naturvejledere, som arbejder på frednings- og genopretningsprojekter på Bornholm.

Bobbeå:

Vi gik over asfaltbroen og kravlede over afspærringen, og ind gennem skov og krat og videre gennem en lille lysning, hvor vi bl.a. så

Skov Hullæbe

Epipactis helleborine

Tarmvrid-Røn

Sorbus torminalis

inden vi bogstaveligt talt skulle ud over skrænten, her var der flere der stod af, men det var også ned på enden og af sted udover kanten. Det var godt der var nogle træer man kunne klamre sig til, for der var egentlig ingen rigtige steder, hvor man kunne gå eller stå, det var mere et sted for bjerggeder, men grunden til denne farefulde færd var, at vi skulle se

Sort Radeløv *Asplenium adiantum-nigrum*Nordisk Radeløv *Asplenium septentrionale*

Rundfinnet Radeløv

Nordisk Radeløv

Sort Radeløv

Asplenium trichomanes ssp. *trichomanes**Asplenium septentrionale**Asplenium adiantum-nigrum*

Vel oppe igen, og ingen med brækkede arme eller ben – gik vi tilbage til bilerne. Vi kørte lidt videre ad landevejen, hvor vi parkerede lige efter vi havde passeret broen over store fos, hvor der var en plads med toiletbygning.

Storefos

Vi gik ned ad en lang trappe, for at komme ned i bunden, vi så bl.a.

Vedvarende Måneskulpe *Lunaria rediviva*

Sort Dvärgmispel
Strand-Vejbred
Stor Knopurt
Farve-Reseda
Alm. Sct. Hansurt
Rød Dvärgmispel
Vedvarende Måneskulpe
Kæmpe-Svingel
Stinkende Storkenæb
Bredbladet Klokke
Alm. Fjærbregne (D-formet sporehus)
Skov-Hullæbe
Svalerod
Dunet Gedeblad
Hjortetrøst
Alm. Svaleurt
Klippe-Røn
Alm. Mangeløv
Spidsbladet Steffensurt
Skovsalat (skårede blade)
Haremad (helrandede bl.)
Alm. Hunde Kvik
Dag-Pragtstjerne

Cotoneaster niger
Plantago maritima
Centaurea scabiosa
Reseda luteola
Sedum telephium ssp. *maximum*
Cotoneaster intererrimus
Lunaria rediviva
Festuca gigantea
Geranium robertianum var. *robertianum*
Campanula latifolia
Athyrium filix-femina
Epipactis helleborine
Vincetoxicum hirundinaria
Lonicera xylosteum
Eupatorium cannabinum
Chelidonium majus var. *majus*
Sorbus rupicola
Dryopteris filix-mas
Circaea alpina x *lutetiana*
Mycelis muralis
Lapsana communis
Roegneria canina
Silene dioica

Oppe på parkeringspladsen blev vandflaskerne fyldt igen med dejligt koldt vand, det var rigtig varmt. Derfra kørte vi videre til Tejn brugs, hvor vi provianterede, der blev købt øl, vin, vand og masser af frugt, da alle havde forsynet sig, kørte vi videre mod Hammershus ad landevejen.

Hammershus

Rundbladet Katost

Malva neglecta

Det er Nordeuropas største ruinkompleks med et areal på 35.000 m² og omgivet af en ringmur, der er 750 m lang. Hammershus blev grundlagt o. 1255 af ærkebispens i Lund under de bestandige stridigheder med kronen om bl.a. Bornholm. I årene 1259-1326 skiftede borgen ejer 10 gange. Det var til Hammershus, "de fredløse" og ærkebispens søgte efter domfældelsen for mordet på Erik Klipping. I 1552 blev øen og fæstningen endegyldigt overgivet til kronen. Senere havde lybækkerne borgen i pant fra 1525 til 1576, og dermed er borgens storhedstid ovre. 1743 flyttede øens kommandant fra fæstningen, hvoraf en stor del allerede da lå hen som ruin. Fredet i 1822. Blandt de prominente fanger, der har siddet på Hammershus, er de mest kendte Leonora Christina og Corfitz Ulfeldt, der sad fængslet her i 1660-61.

Segl-Sneglebælg
Have-Malurt
Bulmeurt
Kalmus
Rundbladet Katost

Medicago falcata
Artemisia absinthium
Hyoscyamus niger
Acorus calamus
Malva neglecta

Tino fortalte om slåning af skrænterne ved Hammershus og om udsætning af køer, som kommer på græs, de går ikke kun her på Hammershus, men det er flokke af køer som flyttes rundt mange steder på øen.

Frokosten blev indtaget under skyggefulde træer, midt inde i ruinområdet, her var rigtig dejligt, men vi skulle hele tiden se os for for svirrefluer, så de ikke kom i munden.

Løg-Rapgræs

Poa bulbosa

Tino fortalte om de gamle lægeplanter rundt om ruinen, hvor der ved pleje og ikke så tæt græsslåning, nu viser sig gamle spændende planter bl.a.

Havrerod

Tragopogon porrifolius

Havrerod *Tragopogon porrifolius*

Sort Radeløv *Asplenium adiantum-nigrum*

Inde i en af ruinerne så vi et smukt eksemplar af

Sort Radeløv

Asplenium adiantum-nigrumSort Radeløv *Asplenium adiantum-nigrum*

Fladstrået Rapgræs

Alm. Hjertespan

Tornet Tidsel

Ræve-Star

Som kan minde meget om Sylt-Star

Enårig Knavel

*Poa compressa**Leonurus cardiaca* ssp. *cardiaca**Carduus acanthoides**Carex vulpina**Carex otrubae**Scleranthus annuus* ssp. *annuus*Ræve-Star *Carex vulpina*

Så var det tid til at få fyldt flaskerne op igen. Vi skulle videre ad en smuk rute til Jons kapel, men da vi kom af sted som rosinen i pølseenden, missede vi vores karavane, vi mødte dem i Vang, hvor de kom ud fra den smukke vej (cykel rute) lige som vi passerede, snydt igen, men hvem kunne også vide at det var cykelvejen, vi skulle være kørt ned af; men vi vendte om og kom igen op til landevejen, og vi kom da med til

Jons Kapel

Et smukt parti med kystklipper, hvortil en lang trappe med 108 trin fører gennem en dyb kløft. Navnet skyldes, at munken Jon ifølge en overlevering boede her i en klippehule og prædikede fra en afsats i klipperne. Bag Jons kapel rejser sig den 41 m høje Hvidkleven, der er et rigtig fuglefjeld.

Vi steg ned ad alle trapperne, mens vi prøvede at glemme at vi senere igen skulle op, på vejen ned så vi

Ager-Kohvede
Klippe-Røn

Melampyrum arvense
Sorbus rupicola

Så stavrede vi over bunker af store klippeblokke langs stranden, hvor vi endte i en klippehule med en utrolig flot

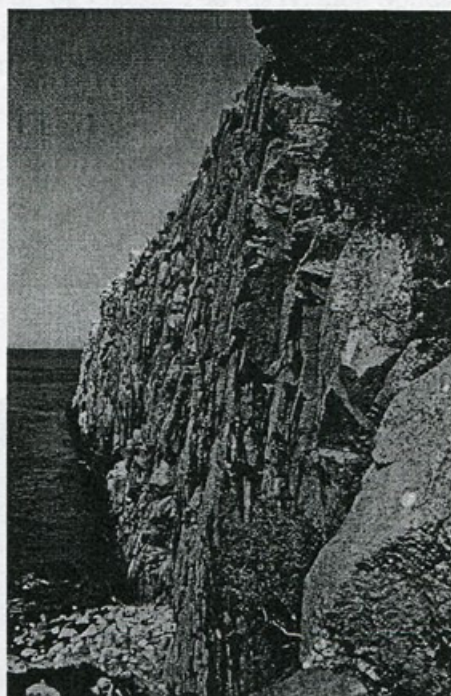
Sort-Radeløv

Asplenium adiantum-nigrum

Vi kæmpede os tilbage over alle klipperne, derfra op til et fantastisk udsigtspunkt, men så kunne vi ikke udskyde det længere, vil skulle igen op ad alle trapperne, godt oppe forkælede mange af os, os selv med en stor is.

Uvejsomt terræn

Hvidkleven

Men der var ingen tid at spille, vi skulle videre, ud til landevejen og sydpå, til vejen th. viste ind til hellig Peder, hvor vi holdt ude ved vej/strandkanten, her var det også muligt at få en svømmetur.

Hellig Peder

Langs kysten mellem Hasle og Helligpeder findes flere lave skærmvolde. Teglkåsvej fører ved Bæle tæt forbi en række skanser.

Jeg var varm og trængte til te, så jeg satte mig ved en bord/bænk og nød min te og nogle druer, sammen med Dagmar og Jette og Uffe fra Tappernøje, der var igen masser af svirrefluer, men jeg nød lige at sidde og slappe lidt af, ifølge Inger Lise fik de andre bl.a. set

Spydbladet Skjolddrager
Seglblad
Farve-Vajd

Scutellaria hastifolia
Falcaria vulgaris
Isatis tinctoria

Godt afslappet var jeg klar til at køre videre. Vi skulle tilbage ud til landevejen - og nordpå th. mod Fuglesangen, så tv. til et T-kryds og der th. mod Rutsker.

Rutsker Kirke

På kirkegårdsmuren så vi
Skør Bægerbregne

Cryptopteris fragilis ssp. fragilis

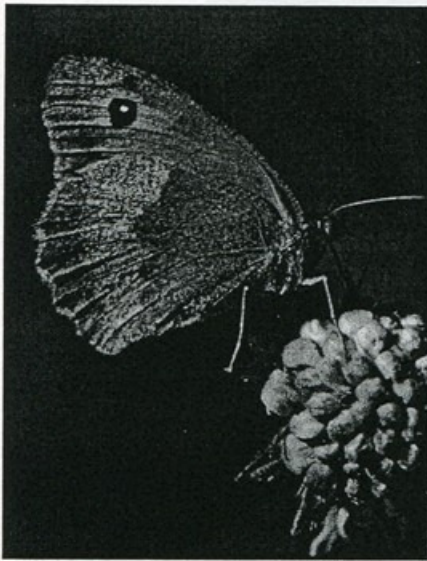
Videre igen mod sidste stop – lig ud til et T-kryds th. og i næste T-kryds tv. mod Splidsgård, så tv. ad landevejen mod Røbro og derefter ad en lille grusvej ned til Splidsgård, hvor vi parkerede lidt hulter til bulter på en lille mark og langs grusvejen.

Splidsgård

Bakke-Svovlrod *Peucedanum oreoselinum*

Bakke-Svovlrod
Blåhat
Blåmunke
Aks-Ærenpris
Alm. Sand-Løg
Blågrøn Rose

Peucedanum oreoselinum
Knautia arvensis
Jasione montana
Veronica spicata
Alium vineale var. *vineale*
Rosa dumalis ssp. *dumalis*

Sommerfugl på Blåhat

Blåhat *Knautia arvensis*

Da vi skulle derfra kom en meget vred ejer, man han slappede af efter han havde snakket lidt med Ole, så gik ture tilbage til Gudhjem, op til landevejen, th. mod Røbro igennem byen og th. mod Lensgård. Tv. i T-kryds og derfra igen tv. mod Gudhjem. Parkerede på den stejle bakke, hvorfra vi gik hjem, og vi kunne lige nå et veltrængt bad inden aftensmaden kl. 18. Vi fik frikadeller med kartofler, brun sovs + salat og igen is til dessert. Klokke 19.30 gik vi en aften tur tv. langs kysten.

Vi ved ikke hvor alle de og smukkeste, røde vi så og bemærkede adskillige ved husstenene, inden vi slap væk hjemad til endnu en gang efter-besøg i haven. Det er sjældent man kan nyde her i Danmark.

Aftentur i Gudhjem

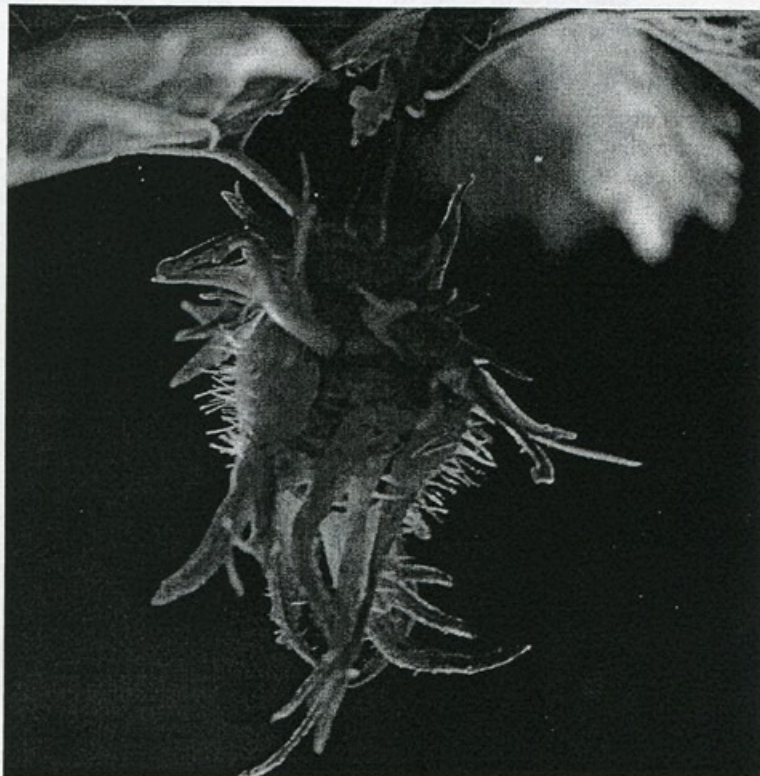
I en have, krydderurtehave med mange krydderurter, så vi mange spændende planter. Derefter ned til kysten

Krans-Salvie
Takkeklap
Hassel-Brombær
Bjerg-Stenurt
Tyrkisk Hassel
Storkenæb
Have-Snerle
Eng-Skær

Salvia Verticillata
Bunias orientalis
Rubus Corylifolia (40 arter)
Sedum reflexum
Corylus colurna
Geranium
Calystegia pulchra
Serratula tinctoria

Svalerod
Aks-Ærenpris
Rød Dværgmispel

Vincetoxicum hirundinaria
Veronica spicata
Cotoneaster intergerrimus

Tyrkisk Hassel *Corylus colurna*

Vi nød den flotte aften og solnedgangen, mens vi sad og beundrede udsigten ved hestestenene, inden vi slentrede hjemad til endnu en gang efter-botanik i haven. Det er sjældent man kan nyde sådanne lune aftener her i Danmark.

Hestestenene

Hestestenene er fire bautasten, der ligger 34 m over havet lige vest for Gudhjem, i følge sagnet ofrede man i vikingetiden mennesker her, bl.a. et brudepar i hestevogn med køresvende.

Lørdag den 07/08

Efter Dagmar og jeg igen havde nydt solen og udsigten over havnen og fotograferet et

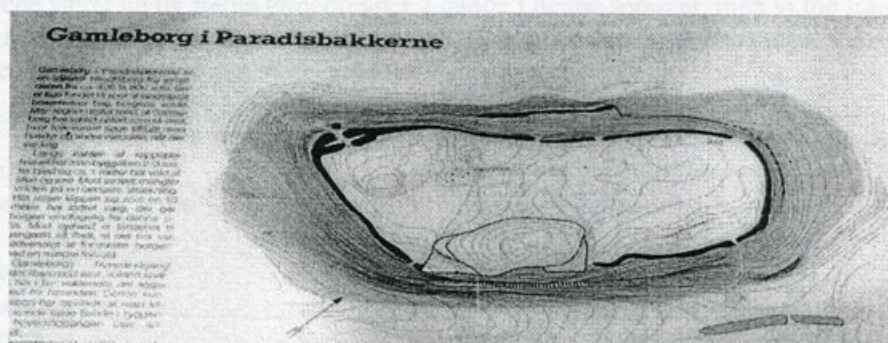
Abetræ (Abernes skræk) med kogler

Araucaria araucana

Abetræ med kogler *Araucaria araucana*

Efter vi havde spist morgenmad og smurt vores madpakker samledes vi igen nede ved havnen inden afgang. Kørte fra Gudhjem til Østerlars, tv mod og igennem Østermarie derefter th. mod Åvang og siksakkede til vi kom til vejen mellem Povlsker plantage og Paradisbakkerne, fortsatte af denne vej til den ender i et T-kryds, så tv. og vi holdt på en parkeringsplads, hvor der var et skilt til Gammelborg. Her hørte vi om opkøb og fredning af de gamle områder omkring Kåsegård, hvor man nu er i fuld gang med at genoprette området. Arvingerne har gården, men naturområderne er solgt fra, men man må ikke parkere ved gården, så derfor holdt vi syd for Gammelborg.

Gammel borg i paradisbakkerne, er et ret fladt naturligt plateau med stejle klippevægge, det er en tilflugtsborg, hvor folk kunne søge til med husdyr og andre ejendele, når der var krig. Borgen er anlagt på en 14 m høj, isoleret klippeknode med lodrette skrænter mod sydøst. På de øvrige sider er anlagt en vold af sten og jord. Fund fra romersk jernalder og yngre jernalder. Tæt ved Gammelborg ligger Slingestenen, som er ren magi, en kæmpe klods på højkant midt på stien omgivet af mørke graner, et sagn fortæller; at der var en sur trold på Christiansø, som i arrigskab over kirkeklokkernes kimen, havde slynget stenen mod Bodils Kirke ved hjælp af en sølvsnor. Den ramte ikke kirken, men sagnet er sikkert rigtigt, for sølvsnoren efterlod et mærke i stenen.

Slingestenen

Kåsegård.

Det var en meget spændende tur op over Gammelborg, og forbi Slingestenen inden vi nåede ud til klippeløkken, hvor Hylde-Gøgeurtene står. De er nu bl.a. truet af Ørnebregner. Fredningsholdet havde allerede været ud og fjerne Ørnebregner 2 gange i denne sommer, men vi tog lige en hurtig rundtur og fjernede, hvad der nu var skudt op igen, men lige udenfor denne meget spændende klippeløkke, stod Øjnebregnerne store og tætte.

Vi så bl. a.

Stor Konval
Skov Hullæbe
Gøgeliljer
Dunet Egebregne
Hylde-Gøgeurt
Alm. Brunelle
Blåmunke
Ager-Mynte

Polygonatum multiflorum
Epipactis helleborine
Platanthera
Thelypteris phegopteris
Dactylorhiza sambucina
Prunella vulgaris
Jasione montana
Mentha arvensis

Spidskapslet Star
Og Ørnebregner i massevis

Carex spicata
Pteridium aquilinum ssp. aquilinum

Der blev drukket en del vand undervejs. Tilbage til bilerne kørte vi ned til Dyndeby kær. Kan ikke huske hvordan ruten var, da vi nærmest havde krog i Peters bil.

Dyndeby kær

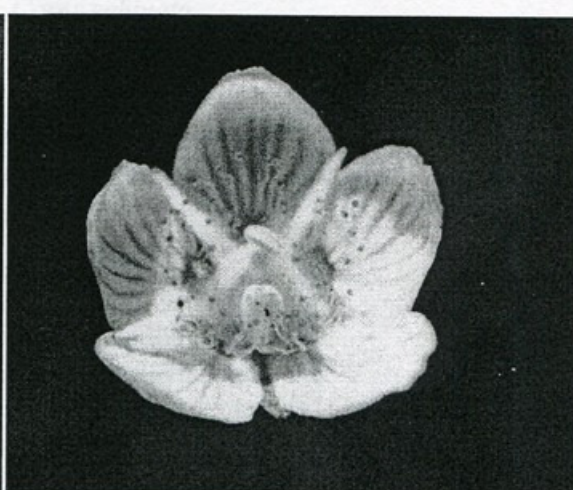
Dyndeby kæret er Bornholms bedste ekstremrigkær. Her blev vi anbefalet gummistøvler, der var også vådt og sumpet, men mine støvler var lange nok, her var rigtig mange spændende ting og vi så bl.a.

Stivhåret Ranunkel
Blåstjerne
Kløftet Storkenæb
Alm. Dværgløvefod
Krognæb-Star

Ranunculus sardous
Sherardia arvensis
Geranium dissectum
Aphanes arvensis
Carex lepidocarpa

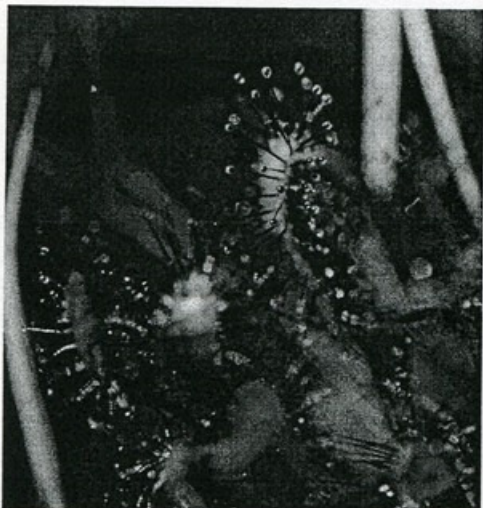
Melet Kodriver *Primula farinosa*

Leverurt *Parnassia palustris*

Vinget Perikon
Melet Kodriver
Alm. Vibefedt
Kær-Trehage
Hvas Avneknippe
Vild Hør
Glanskapslet Siv
Trindstænglet Star
Vand-Mynte
Trævlekrone
Langbladet Soldug
Sump Hullæbe
Leverurt
Nøgle-Skræppe

Hypericon tetrapterum
Primula farinosa
Pinguicula vulgaris
Triglochin palustris
Cladium mariscus
Linum catharticum
Juncus articulatus
Carex diandra
Mentha aquatica
Lychnis flos-cuculi
Drosera anglica
Epipactis palustris
Parnassia palustris
Rumex conglomeratus

Langbladet Soldug *Drosera anglica*

Stjerne-Star
Bukkeblad
Kær-Star

Carex echinata
Menyanthes trifoliata
Carex acutiformis

Derfra kørte vi ned til landevejen nord for Strandmarken og th. ned til området med campingplads og restauranter og butikker, hvor flere skulle købe øl og mere vand, der var desværre ikke noget spændende frugt at få, men endelig kom vi videre.

Dueodde

Dueodde, sydspidsen af Bornholm er dækket af indtil 15 m høje, kridhvide sandklitter af usædvanlig finkornet sand. Det er en meget søgt badestrand.

"På grund af sin skønhed og ejendommelighed har klitterne ved Dueodde en så væsentlig betydning for almenheden, at de bør fredes, og området skal bevares i sin naturlige tilstand", Dette står der i fredningskendelsen fra 1936. Det vil med andre ord sige, at her har naturkræfterne fået lov til at råde uhindret med kystnedbrydning og vandrende klitter som resultat. Spredt skovfyrbeplantning og imellem klittoppene er der revling og hedelyng.

Vi kørte tv. så langt som vejen var. Her delte vi os lidt, nogle satte sig i skyggen og spiste, andre for ud i klitterne, og der var flere der ville bade. Jeg holdt mig til gruppen, der sad i skyggen, efter pausen viste Peter og Ole os meget af alt det spændende, der var mellem de øvre klitter, inden man kom helt ud på stranden bl.a. så vi

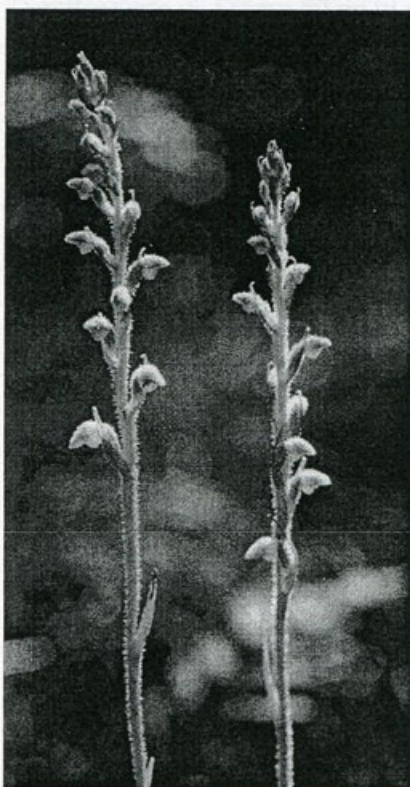
Liden Ulvefod
Rundbladet Soldug
Krybende Potentil
Liden Vintergrøn
Levermos
Sideskærm
Nikkende Star
Strand-Tusindgylde
Smalbladet Ærenpris

Lycopodiella inundata
Drosera rotundifolia
Potentilla reptans
Pyrola minor
Berula erecta
Carex acuta
Centaurium littorale var. *littorale*
Veronica scutellata

Kær Dueurt
 Glanskapslet siv
 Strand-Kogleaks
 Lyse-Siv
 Østersø-Hjælme
 Kattehale
 Sværtevæld
 Strand-Fladbælg
 Blære-Star
 Vejbred-Skeblad

Epilobium parviflorum
Juncus articulatus
Bolboschoenus maritimus
Juncus effusus
Ammophila arenaria
Lythrum salicaria
Lycopus europaeus
Lathyrus japonicus ssp. maritimus
Carex vesicaria
Alisma plantago -aquatica

Vi kørte tilbage op til landeveje og lidt th. hvor vi parkerede i vejsiden. Vi gik igen ind i skoven på vejen passerede vi resterne af to kanonstillinger, og her så vi igen noget virkelig meget meget spændende

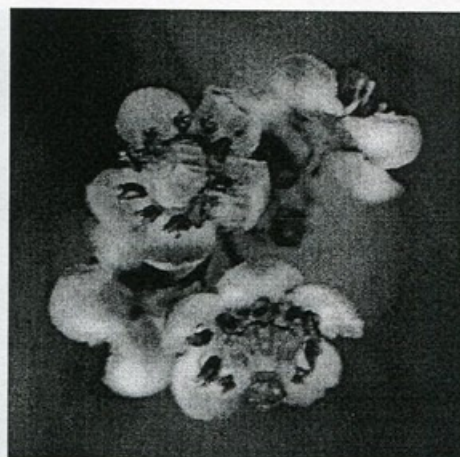

Alm. Knærod *Goodyera repens*

Alm. Knærod
 Enblomstret Vintergrøn
 Skærm Vintergrøn
 Trolde Smør

Goodyera repens
Moneses uniflora
Chimaphila umbellata

Skærm Vintergrøn *Chimaphila umbellata*

Derefter kørte vi i vores bil op til vejen nord for strandskoven og tv. og fulgte vejen til et T-kryds, derfra th. op til landevejen til Rønne, th. mod Åkirkeby hvor vi skulle have benzin på, derfra ud af Åkirkeby op mod Almindingen, hvor vi lige efter skiltet til Ekkodalen og Rømersdal, mødte de andre biler, man var ude for at se

"Ekkodalen"

Kassubisk Vikke (næsten afblomstret)

Vicia cassubica

Den voksede lige ud til vejen. Derfra kørte videre ad Almindingsvej op til T-kryds og tv til næsten T-kryds så th. men lige derefter tv. ad en lille vej til Åremyre.

Åremyre

Det var et meget smukt sted og vi så bl. mange ting

Kær-Svovlrod

Vejbred-Skeblad

Dynd-padderok

Skov-Kogleaks

Angelik

Hvid Åkande (Hvid Nøkkerose)

Dusk-Fredløs

Alm. Mjødurt

Håret Løvefod

Alm. Hestehale (Vandspir)

Smalbladet mangeløv

Bleg star

Spæd Pindsvineknop

Stålor

Butbladet Vandaks

Peucedanum palustre

Alisma plantago-aquaticum

Equisetum fluviatile

Scirpus sylvaticus

Angelica sylvestris

Nymphaea alba ssp. alba

Lysimachia thyrsiflora

Filipendula ulmaria

Alchemilla filicaulis ssp. vestita

Hippuris vulgaris

Dryopteris carthusiana

Carex pallescens

Sparganium natans

Anguis fragilis

Potamogeton obtusifolius

Anne med Alm. Hestehale

Alm. Hestehale (Vandspir) *Hippuris vulgaris*

Vi kunne ikke nå mere denne dag, hvis vi skulle kunne nå et hurtigt bad inden aftenmaden. I vores bil kørte vi mod Årsballe th. mod Østerlars, derfra tv. mod Mariehåb, th. gennem Klemensker plantage og Rø plantage og derefter lige ud til T-kryds (vejen fra Østerlars til Gudhjem). Var først ved at parkere på den stejle bakke, men besluttede alligevel at køre videre og fik en parkeringsplads meget tæt ved Terns hotel. Vi nåede lige et bad inden vi gik ned og spiste. Vi fik kartofler, kogt skinke med Bearnaise sovs + salat og den sædvanlige ispind til dessert. Vi mødtes igen kl. 19.30 for en lille aftenetur.

Tur fra havnen mod Melsted.

Vi startede nede ved Abetræet, da alle skulle se at træet havde kogler, noget man meget sjældent ser.

Ved siden af stod også en

Parykbusk

Abetræ (Abernes skræk) med kogler

Bjerg-Stenurt

Smalbadet Høgeurt

Håret Høgeurt

Alm. Rødknæ

Alm. Sand-Løg

Eng-Skær

Udspilet Star

Cotinus coggygria

Araucaria araucana

Sedum reflexum

Hieracium umbellatum

Hieracium pilosella

Rumex acetosella var *acetosella*

Allium vineale var *vineale*

Serratula tinctoria

Carex extensa

Engelsk Stenurt
 Glans-Dværgmispel
 Fjernakset Star
 Håret Blågrøn Rose
 Dansk Kokleare

Glat Burre
 Filtet Burre

Engelsk Stenurt *Sedum anglicum*

Sedum anglicum
Cotoneaster lucidus
Carex distans
Rosa dumalis ssp. coriifolia
Cochlearia danica
Silene babalonica
Arctium lappa
Arctium tomentosum

Vi gik ad landevejen hjem fra Melsted, selvom Inger Lise sagde at der egentlig var en mere spændende vej, men folk var allerede faret ud ad landevejen. Vi mødtes derefter alle til en hyggelig snak oppe på den øverste terrasse, til lidt after-botanik inden vi tumlede i køjen.

Fjernakset Star *Ranunculus repens*

Søndag den 08/08

Da morgenmaden var spist og madpakker var klar, fik vi pakket bilerne, så vi kunne mødes på havnen kl. 9, det var rart at vi havde fået en p-plads så tæt ved hotellet.

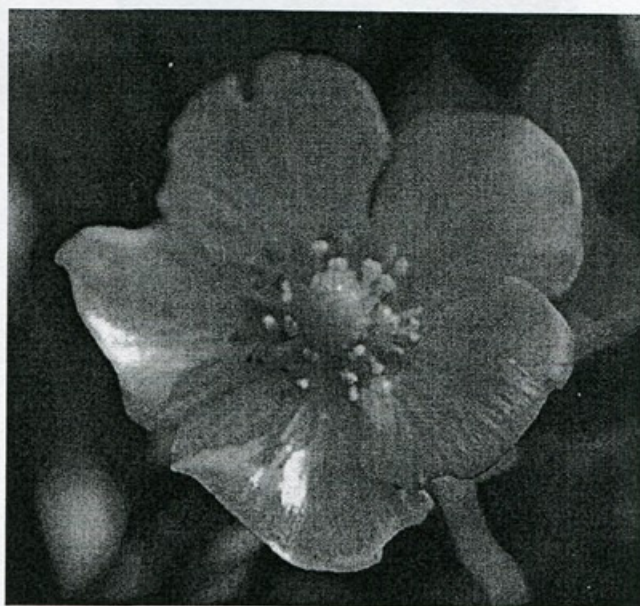
Vores første mål var Bastamose, så vi kørte først mod Østerlars i T-krydset tv og derefter th. mod Risen Bøgebjerg, ude ved landevejen th. mod Almindingen, hvor vi parkerede ved p-pladsen tæt ved mosen. Der var rigtig mange biler, for der var træning af hunde, som skal opsøge sårede dyr, men vi fik da alle fundet en plads at holde på.

Bastamose.

Navnet tyder på, at man her fra gammel tid har hentet materiale til bastreb, der blev tilvirket af bast fra lindetræer. At denne træart virkelig har vokset ved mosen antydes af stednavnet Lindebjerg, der ligger lige syd for. I dag er mosen Almindings mest værdifulde plante- og fuglelokalitet. Af ynglefugle kender man til Gråstrubet og lille Lappedykker, Gråand, Krikand, Troland og Taffeland. Desuden forekommer Grågås og i nyere tid en større mængde Hætte- og Sølvmåger foruden nogle par Vandrikser. Rørskoven er beboet af Rørsangere, Rørspurve og den yderst sjældne Drosselrørsanger. I maj og juni kan man på solrige dage være heldig at se et større tal Lærke- og Aftenfalke på jagt over mosen. Botanisk er den en perle. Tidligere har der været store åbne blomsterenge i den vestlige del af mosen med et væld af i dag forsvundne plantearter som Melet Kodriver, Salep-Gøgeurt, Langakset Trådspore og Leverurt, men de er nu ved at være tilgroet med El, Birk, Pil og Rødgran. Alligevel kan man endnu være heldig på åbne flader at finde mindre bestande af Maj-Gøgeurt, Plettet Gøgeurt og Hvas Avneknippe. Frøbid er ny for mosen og kun registreret de seneste par år.

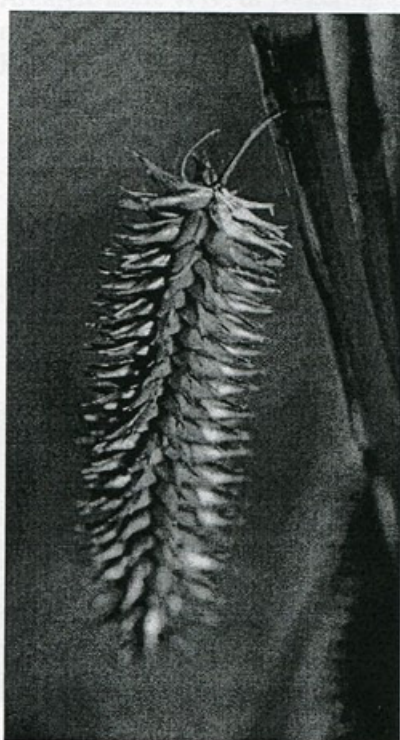

Langbladet Ranunkel *Ranunculus lingua*

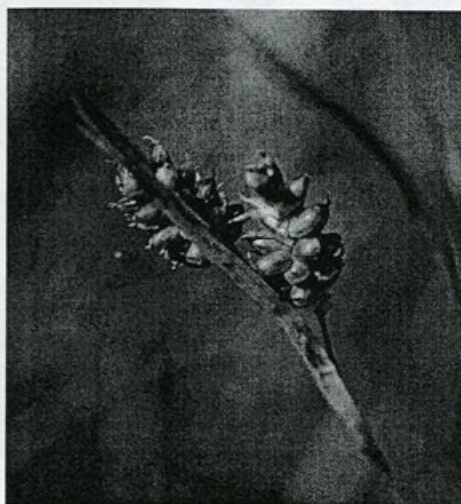

Krebseklo
 Svømmende Vandaks
 Frøbid
 Langbladet Ranunkel
 Hvid Nøkkerose
 Alm. Skjolddrager
 Bredbladet Mærke
 Kær-Svovlrod

Stratiotes aloides
Potamogeton natans
Hydrocharis morsus-ranae
Ranunculus lingua
Nymphaea alba ssp. alba
Scutellaria galericulata
Sium latifolium
Peucedanum palustre

Knippe-Star *Carex pseudocyperus*

Bleg Star *Carex pallescens*

Brun Kam-Fluesvamp
 Alm. Brunelle
 Stjerne-Star
 Vand-Mynte
 Knoldet Brunrod
 Kær-Tidsel
 Trævekrone
 Glanskapslet Siv
 Djævelsbid
 Mose-Troldurt
 Knippe-Star
 Bleg Star
 Hjertegræs
 Sværtevæld
 Rødmende Fluesvamp

Amanita fulva
Prunella vulgaris
Carex echinata
Mentha aquatica
Scrophularia nodosa
Cirsium palustre
Lychnis flos-cuculi
Juncus articulatus
Succisa pratense
Pedicularis sylvatica ssp. sylvatica
Carex pseudocyperus
Carex pallescens
Briza media
Locupus europaeus
Amanita rubescens

Mose-Vintergrøn (blade)
Bjerg-Rørhvene
Mose-Bunke

Pyrola rotundifolia ssp. rotundifolia
Calamagrostis epigeios
Deschampsia cespitosa ssp. cespitosa

Det var et utroligt flot og spændende sted, der var også en stor gran der var væltet, så man kunne se den imponerende rod. Ole og Peter prøvede også om de kunne finde vejen over til en lille ø i Basta mose, men de måtte opgive. Da vi kom ud til bilerne, blev det bestemt at vi skulle til Kohullet, et af de lokaliteter vi ikke nåede i går. Så vi kørte længere ind i Almindingen og ved T-krydset ved Åremyre kørte vi tv. til parkeringspladsen ved Rokkestensvej, nogle var kørt til næste P. -plads, men vi fik da samling på tropperne. Vi gik ind af Gl. Landevej og th. af Snurregade til vi kom til Kohullet.

Den væltede gran

Kohullet

Det er en klarvandet skovsø foran klippevægge, som spejler sig i søen. Der var et utroligt dejligt sted, en rigtig lille perle.

Flydende Kogleaks

Eleogiton fluitans

Vi gik tilbage til bilerne og skulle nu til Sose Odde. Vi kørte videre ud ad landevejen mod Rønne, men tv. gennem Vestermarie plantage, i T-kryds tv med det samme th. ved Stiholtsminde i næste T-kryds igen tv. og straks th. gennem Klintegårde til Lobbæk, hvor vi først tog th., og så tv ned mod Sose og Sose Odde.

Kohullet

På Sose Odde ligger halvvejs nede ad skrænten en 130 meter lang skanse, der flere steder er mandshøj. Ud for Sose forliste i 1678 under Skånske krig en konvoj af svenske orlogsfartøjer. 19 ud af 24 skibe blev slået til vrag 1000 mand druknede og 3000 blev taget til fange. Denne stranding er formentlig det største forlis i Danmark i historisk tid.

Sose Odde

Her skulle vi spise frokost, og der var også tid til en svømmetur. De fleste gik ned på stranden, men Dagmar og jeg satte os under en stor Eg, som stod på en høj, hvor vi havde dejlig udsigt ud over vandet, vi fik selskab af Bjarne og Lone, samt Inger Lise og Jan. Jan gav en Kvan snaps til frokosten, ikke dårligt, da det var tid til at botanisere blev Dagmar og jeg siddende, der var så dejligt i skyggen, og nu følte jeg det var te-tid. De andre så bl.a.

Glat Svinemælk
Strand-Loppeurt

Sonchus arvensis ssp. uliginosus
Pulicaria dysenterica

Der var en meget meget smuk udsigt oppe fra parkeringspladsen. Men nu skulle vi videre igen. Kørte tilbage op til landevejen og fulgte den tv. en godt stykke forbi flyvepladsen, så th. op gennem Rønne plantage tv. ved Milestenen og lige efter th. hvor vi stoppede ved den første p. -plads.

Kroggård

Vi gik lidt tilbage ad asfaltvejen og så op ad en indkørsel til Kroggård, hvor der, inden vi kom helt op til gården, var en gammel løkke, hvor der stod en masse landbrugsmaskiner, dette var det sidste

voksested for Skrueaks i Danmark, den er forsvundet for altid fra dette sted, trist. Vi gik tilbage til bilerne og kørte tilbage ned til landevejen mellem Åkirkeby og Rønne, th. til en rundkørsel, hvor vi tog 2. vej th. hvorved vi kom ud til landevejen mod Hasle, vi fortsatte af denne nordpå, vi drejede tv. af den anden vej ind i Blykobbe plantage, den vej der ender med en stor parkeringsplads med en restaurant. Det var næsten umuligt at finde en parkeringsplads, fordi restauranten havde et stort selskab, så den var lukket for almindelige skovgæster, det lykkedes dog nogle fra vores gruppe at få en kold fadøl.

Blykobbe plantage

Blykobbe plantage er et Sandflugtsområde, der siden 1820'erne er tilplantet med godt 500 ha. Skov.

Dette er vores sidste stop, vi gik en lille tur ud af grusstien mod stranden, hvor vi bl.a. så

Alpe-Bispehue

Epimedium alpinum

Rødeg

Acer circinatum

Alm. Røn

Quercus rubra

Selje-Røn (Bornholms)

Sorbus aucuparia ssp. *aucuparia*

Finsk Røn

Sorbus intermedia

Sorbus hybrida

Tilbage ved bilerne fik vi taget afsked med dem som ikke skulle med færgen tilbage til Ystad. Vi kom i god tid til færgelejet, og færgen var en ½ time forsinket. Der var selvfølgelig meget trafik, da vi kom fra færgen, med det blev løst op, så snart vi var ude på motorvejen, alt gik fint indtil vi kom op fra tunnellen i nærheden af Kastrup lufthavn, her gik trafikken fuldstændig i stå, så vi begyndte "at botanisere" i midterrabatten, når vi holdt stille. Jeg ringede hjem og sagde jeg blev forsinket på ubestemt tid, og Åse fik fat i sin mand, så han ville komme ind til hovedbanen, så Åse og Inger Lise ikke også skulle med toget. Langt om længe kom Dagmar hjem på Prinsessegade, Åse og Inge Lise blev sat af på hovedbanen og jeg kom hjem, hvor der var dejlig mad for ungerne var hjemme, så jeg kunne bare sætte mig til bords uhm.